

การศึกษาผ้าขาวม้าของชุมชนภาคกลาง เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์

The study of Khaoma cloth of the community in central region to develop products bags for women to create more value for commercial.

ประภาศรี จันทร์โอ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โทร 087-1124290 e-mail: prapasri@rmutt.ac.th

prapasri janlo

Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Tel: 087-1124290 e-mail: prapasri@rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเป็นมา ลวดลาย สีสันทและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าขาวม้าในชุมชนภาคกลาง เพื่อออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์และ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี

วิธีการดำเนินการวิจัย ศึกษากลุ่มผู้ทอผ้าขาวม้าใน 5 จังหวัด ภาคกลาง คือจังหวัดนครปฐม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดลพบุรี และจังหวัดราชบุรี โดยสุ่มแบบเจาะจง เลือกศึกษาจังหวัดละ1กลุ่ม ได้วิเคราะห์ลวดลายผ้าขาวม้าและคัดเลือกวัสดุหนึ่งแท่ง เพื่อนำมาออกแบบกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จำนวน 25 แบบ นำแบบร่างกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คัดเลือกแบบและวิเคราะห์ผล โดยคัดเลือกให้เหลือเพียง 10 แบบ แล้วผลิตต้นแบบกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จำนวน 10 แบบ เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีจากผู้บริโภค จำนวน 100 คน และจัดฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ การทำกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าขาวม้า เป็นเวลา 2 วันให้กลุ่มทอผ้าขาวม้า โดยฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี โดยส่งตัวแทนกลุ่มละ 5 คน รวมเป็นจำนวน 10 คน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มที่กระตุกบ้านสะแกราย จังหวัดนครปฐม ผ้าขาวม้าลายแดงโม กลุ่มหนองเครือบุญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผ้าลายน้ำไหล กลุ่มบ้านพวน จังหวัดลพบุรี ผ้าขาวม้าลายไส้ปลาไหล กลุ่มผ้าทอมือบ้านไร่ จังหวัดราชบุรี ผ้าขาวม้าลายสก็อต กลุ่มผ้าขาวม้าร้อยสีบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี ผ้าขาวม้าลายตาจ๊ก

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา อายุระหว่าง 36-40 ปีขึ้นไป มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ

27.0 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 18.0 มีอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด เป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคือรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 24.0 ส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจในด้านต่างๆ ที่มีต่อกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับได้แก่ รูปแบบที่ 1 และ 9 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$) รองลงมาคือรูปแบบที่ 3 ($\bar{x} = 4.61$) และผลการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กลุ่มหนองเรือบุญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และกลุ่มบ้านพวน จังหวัดลพบุรี ระดับความพึงพอใจในด้านต่างๆภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี ผ้าขาวม้า

Abstract

This research Aim To study the background, patterns, colors and product patterns of the Phakaoma weaving group in the central region of Thailand To design and develop a ladies bag product to create commercial value added To transfer the knowledge of product development for ladies bags

Methods of research were conducted to study the group of Phakaoma in 5 provinces in the central region. Which is Nakhon Pathom province Phra Nakhon Si Ayutthaya Karnchanaburi Lopburi And Ratchaburi Province In particular Choose to study in 1 group per province. Analyzed the pattern of Phakaoma and selected genuine leather materials To design 25 bags for ladies. Bring the draft for ladies bag to 3 experts, select the model and analyze the result By selecting only 10 models, then produce 10 bags of prototype for ladies To study the satisfaction of bags for women from 100 consumers. And organize training for transferring knowledge To make bags for ladies from loincloth for 2 days, let the Phakaoma weaving group. By selecting training for transferring knowledge For Phra Nakhon Si Ayutthaya Province And Lop Buri province By sending 5 representatives per group, totaling 10 people

The study results show that Sakaew Ruok group Nakhon Pathom Phakaoma lay taengmo ,Nong Khrabun Group Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, Phakaoma lay na hil Ban Phuan Group, Lop Buri Province Phakaoma lay si pla hil, Ban Rai Hand-Woven Cloth Group Ratchaburi Phakaoma lay skst Roi Khao Pha Khao Group Karnchanaburi Phakaoma lay ta cak

Most of the samples were under 25 years of age, accounting for 30.0 percent, followed by the age between 36-40 years and over. Have a bachelor's degree 53.0 percent, followed by less than a bachelor's degree Representing 27.0 percent And postgraduate level 18.0 percent, most of them are self-employed, the most are 26.0 percent Next is government

service. Accounting for 24.0 percent, most of which have incomes below 15,000 baht Accounting for 37.0 percent, followed by income between 15,001 - 20,000 baht

Results of the satisfaction levels in various fields For women bags have the highest average scores of 3 places, including Styles 1 and 9 showed that the overall picture was at the highest level ($\bar{x} = 4.62$) Followed by the third form ($\bar{x} = 4.61$) And the results of the educational knowledge for Nong Khai Province group And Ban Phuan Group Lop Buri Province The satisfaction levels in various aspects, overall, were in the highest level.

Keyword : Products bags for women, Khaoma cloth.

บทนำ

ผ้าขาวม้า เป็นผ้าสารพัดประโยชน์ที่คนไทยใช้มาแต่โบราณ ส่วนใหญ่ผู้ใช้เป็นเพศชาย สามารถใช้นุ่งอาบน้ำ เช็ดตัว คลุมหัวกันแดด หรือทำเปาก็ได้ บ้างก็เรียกว่า "ผ้าเคียนเอว" ผ้าขาวม้ามีลักษณะเป็นผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ความกว้างประมาณ 2 ศอก ยาวประมาณ 3-4 ศอก เป็นผ้าสำหรับผู้ชายใช้นุ่งแบบลำลอง ความกว้างจึงเท่ากับระยะจากเอวถึงกลางหน้าแข้ง ความยาวเท่ากับระยะพันรอบตัวแล้วเหลือเศษอีกเล็กน้อย โดยมากทอเป็นลายตารางเล็กๆ นิยมใช้ด้ายหลายสี อย่างไรก็ตาม ผ้าสีเดียว ที่มีขนาดเท่ากับผ้าขาวม้าลายตารางหมากรุกแบบนี้ หากนำมาใช้นุ่งสำหรับผู้ชาย ก็นิยมเรียกผ้าขาวม้าเช่นกัน ผ้าขาวม้าในประเทศไทยมีชื่อเรียกแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น ซึ่งคำว่าผ้าขาวม้า เป็นภาษาทางภาคกลาง ส่วนในภาคอีสานบางแห่งเรียกว่าผ้าแพร ซึ่งมักจะได้รับการทอด้วยเครื่องทอผ้าที่เรียกว่า กี่ และจะทอเป็นขนาดยาวประมาณ 20-30 เมตร ต่อการทอแต่ละครั้งแล้วจึงตัดแบ่งออกเป็นผืน ผืนละ 1 วา หรือ ประมาณ 1 เมตรครึ่ง ดังนั้น บางท้องถิ่นจึงเรียกว่าผ้าแพร วา เรียกตามความยาวของผ้าแต่ละผืน สีและลวดลายของผ้าขาวม้าจะแตกต่างกันไปตามความนิยมของท้องถิ่นโดยทางภาคกลาง ผ้าขาวม้าจะมีลวดลายเป็นตารางสก๊อต และของภาคอีสานจะเป็นแบบตาเล็กๆ

จากข้อมูลข้างต้นผ้าขาวม้าเป็นผ้าที่มีลวดลายสีสันเอกลักษณ์เฉพาะอยู่คู่กับคนไทยมาช้านานจนกล่าวได้ว่าเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของคนไทยมีหลักฐานปรากฏ การทอผ้าขาวม้ามีอยู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศ ไทยและมีมากที่สุดคือภาคกลางและอีสานจากการศึกษาเบื้องต้น พบว่าภาคกลางมีการทอผ้าขาวม้าด้วยกันหลายจังหวัด เช่น ผ้าขาวม้ากรุงเทพมหานคร ผ้าขาวม้าพระนครศรีอยุธยา ผ้าขาวม้าจังหวัดนครสวรรค์ ผ้าขาวม้าจังหวัดกาญจนบุรี ผ้าขาวม้าจังหวัดชัยนาท ผ้าขาวม้าจังหวัดลพบุรี ผ้าขาวม้าจังหวัดราชบุรี เป็นต้น หลายจังหวัดดังกล่าว ถือว่าเป็นแหล่งสำคัญในการทอผ้าขาวม้าในภาคกลาง ซึ่งชุมชนมีการทอผ้าขาวม้าที่ถือเป็นอาชีพที่สำคัญของชาวบ้าน ได้มีการพัฒนารูปแบบ สีนํ้าจากผ้าขาวม้าโดยมีการผลิตเป็นทีนอน ผ้าห่ม และกระเป๋า โดยการส่งเสริมและพัฒนาจาก ชุมชนเองและหน่วยงานภาครัฐ แต่ปัญหาที่สำคัญของกลุ่มชุมชนทอผ้าขาวม้าคือความสามารถในการแปรรูปหรือการศึกษาวัดดูอื่นๆที่จะนำมาผสมผสานให้ได้ ผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อการเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าขาวม้าเนื่องจากผ้าขาวม้าที่ผลิตขึ้นโดยยังไม่ผ่านการแปรรูป จะมีราคาขายประมาณ 55 – 130 บาท ต่อ 1 ผืน ซึ่งหากได้รับการพัฒนาในการปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ก็จะสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นและทำให้กลุ่มชุมชนมีรายได้เสริม

การวิจัยเรื่องการศึกษาผ้าขาวม้าของชุมชนภาคกลางเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ เป็นการศึกษาความเป็นมา ลวดลาย สีสันท และรูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าที่ทอในชุมชนต่างๆ ในภาคกลาง เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบใหม่ที่นำมาผสมผสานกับวัสดุหนัง อุตสาหกรรมหนังและผลิตภัณฑ์หนัง เป็นอุตสาหกรรมเกษตร (Agro-Industry) ที่เกี่ยวเนื่องจากการปศุสัตว์และนำหนังของสัตว์มาเป็นวัตถุดิบในการผลิตของอุตสาหกรรมหนังและผลิตภัณฑ์หนัง ซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับหนังของสัตว์ โดยมูลค่าเพิ่มจะขึ้นอยู่กับ การออกแบบผลิตภัณฑ์ คุณภาพของสินค้า และการจัดทำการตลาด ซึ่งวัสดุหนังในปัจจุบันนี้มีความหลากหลายประกอบด้วยหนังแท้และหนังเทียม ที่มีความแข็งแรง ทนทานเน้นประโยชน์ใช้สอยมีความประณีต รวมทั้งมีคุณค่าในด้านความสวยงามของการจัดองค์ประกอบโดยรวม ระหว่างผ้าขาวม้ากับวัสดุหนัง การจัดโทนสีสวยงามกลมกลืน และมีรูปลักษณ์ที่ร่วมสมัย เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนารูปแบบกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าขาวม้าสู่ชุมชนต่างๆภาคกลาง ให้สามารถนำความรู้ รูปแบบกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี และเทคนิควิธีการเย็บประกอบไปประกอบอาชีพ นอกจากนั้นชุมชนยังสามารถนำไปพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือส่งเข้าคัดสรรเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ได้อีกด้วย เพราะผลิตภัณฑ์จากผ้าขาวม้า ที่มีการผลิตกันอยู่บ้าง ยังมีรูปแบบ ลวดลาย สีสันท คล้ายๆ กัน ทำให้สินค้าไม่น่าสนใจ ไม่สะดุดตาผู้ซื้อ ในขณะที่รัฐบาลยังคงสนับสนุนให้ชุมชนต่างๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในรูปแบบของหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จึงมีการแข่งขันกันสูงมากในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้านคุณภาพและด้านความงามของผลิตภัณฑ์ในสินค้าชนิดเดียวกัน

การศึกษาผ้าขาวม้าของชุมชนภาคกลางเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงเอกลักษณ์การทอผ้าขาวม้าของชุมชนในภาคกลางเพื่อนำมากำหนดแนวคิด ในทฤษฎีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (New product development) ลักษณะ Modified หมายถึง ผลิตภัณฑ์ปรับปรุงใหม่ โดยการปรับเปลี่ยน ดัดแปลงผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมให้มีความแปลกใหม่มากขึ้น โดยเน้นการออกแบบให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สวยงามเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในปัจจุบันที่มีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

1. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาความเป็นมา ลวดลาย สีสันทและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าขาวม้าในชุมชนภาคกลาง
- 1.2 เพื่อออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์
- 1.3 เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี

2. ขอบเขตของโครงการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดังนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาความเป็นมา ลวดลาย สีสันทและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าขาวม้า ในชุมชนภาคกลางจำนวน 5 จังหวัด คือจังหวัดนครปฐม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดลพบุรี

และจังหวัดราชบุรี โดยสุ่มแบบเจาะจง เลือกศึกษาจังหวัดละ 1 กลุ่ม โดยสัมภาษณ์ประธานและสมาชิกกลุ่มในหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1.1 ประวัติความเป็นมา
- 2.1.2 วัสดุที่ใช้ในการทอ
- 2.1.3 เครื่องมือและเครื่องจักรในการทอ
- 2.1.4 ลวดลายผ้าขาวม้า
- 2.1.5 สีเส้นผ้าขาวม้า
- 2.1.6 รูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม
- 2.1.7 แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า

2.2 ออกแบบกระเป๋าสสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าขาวม้าโดยนำมาผสมผสานกับวัสดุหนึ่ง จำนวน 25 แบบ คัดเลือกให้เหลือ 10 แบบผลิตต้นแบบกระเป๋าสสำหรับสุภาพสตรี จำนวน 10 แบบ ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับความต้องการของตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์

2.3 ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสสำหรับสุภาพสตรี

2.4 ผู้วิจัยจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับกลุ่มทอผ้าขาวม้า เพื่อการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สุภาพสตรีที่อยู่ในวัยทำงานช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี เป็นนักท่องเที่ยวหรือบุคคลที่สนใจในผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ในตลาดนัดสวนจตุจักร กรุงเทพฯ

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สุภาพสตรีที่อยู่ในวัยทำงานช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี เป็นนักท่องเที่ยวหรือบุคคลที่สนใจในผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ในตลาดนัดสวนจตุจักร กรุงเทพฯ จำนวน 100 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าขาวม้า

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจจากผู้บริโภค

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ประธานและสมาชิกกลุ่มทอผ้าขาวม้า ในชุมชนภาคกลาง

2.1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 กำหนดประเด็นและสร้างข้อคำถาม รวบรวมเป็นแบบสัมภาษณ์

2.1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การสอนทางด้านวิจัยและออกแบบผลิตภัณฑ์ พิจารณา โดยตรวจแบบสัมภาษณ์ในด้านความเหมาะสม ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหา

2.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้สมบูรณ์ ทั้งในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา การใช้ภาษา และรูปแบบของคำถาม ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงให้เหมาะสม สัมภาษณ์ประธานและสมาชิกกลุ่มทอผ้าชาวม้า ในชุมชนภาคกลาง จำนวน 5 กลุ่ม

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และงานแฟชั่น

2.2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 กำหนดประเด็นและสร้างข้อคำถาม รวบรวมเป็นแบบสัมภาษณ์

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การสอนทางด้านวิจัยและออกแบบผลิตภัณฑ์ พิจารณา โดยตรวจแบบสัมภาษณ์ในด้านความเหมาะสม ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหา

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้สมบูรณ์ ทั้งในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา การใช้ภาษา และรูปแบบของคำถาม ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงให้เหมาะสม ไป ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คัดเลือกแบบ

2.3 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจผู้บริโภคผลิตภัณฑ์

2.3.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และวารสารต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 กำหนดประเด็นและสร้างข้อคำถาม รวบรวมเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การสอนทางด้านวิจัยและออกแบบผลิตภัณฑ์ พิจารณา โดยตรวจแบบสอบถามความพึงพอใจในด้านความเหมาะสม ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของ

2.3.4 นำแบบสอบถามไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้สมบูรณ์ ทั้งในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา การใช้ภาษา และรูปแบบของคำถาม ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้ปรับปรุงให้เหมาะสม ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ต้องการศึกษาต่อไป

3. ขั้นตอนและวิธีในการวิจัย การเก็บข้อมูล

3.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลเกี่ยวกับผ้าชาวม้า รูปแบบกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ติดต่อประสานงานกับกลุ่มผู้ทอผ้าชาวม้าใน 5 จังหวัด ภาคกลาง คือจังหวัดนครปฐม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดลพบุรี และจังหวัดราชบุรี โดยสุ่มแบบเจาะจง เลือกศึกษาจังหวัดละ 1 กลุ่ม

3.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ ติดต่อขอเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลกับผู้ทอผ้าชาวม้าใน 5 จังหวัดภาคกลาง

3.4 การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ (Idea generation) ในลักษณะ Modified ในขั้นนี้เป็นการสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิจัยนั้น แบ่งออกเป็น 2 แหล่งด้วยกัน คือ

3.4.1 แหล่งภายในองค์กร กลุ่มผู้ทอผ้าชาวม้าใน 5 จังหวัด

3.4.2 แหล่งภายนอกองค์กร ได้แก่ลูกค้า สมาชิกในช่องทางการจัดจำหน่ายและคู่แข่ง

3.5 การประเมินและคัดเลือกแนวความคิด (Idea screening) หลังจากได้แนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี แล้ว ก็จะต้องมีการนำแนวความคิดเหล่านั้นมาทำการประเมินถึงความเป็นไปได้ และคัดเลือกแนวความคิดที่ดีและเหมาะสมที่สุด มาทำการพัฒนาและทดสอบแนวความคิดโดย

3.5.1 วิเคราะห์ตลาดลายผ้าชาวม้าและคัดเลือกวัสดุหนังแท้

3.5.2 ออกแบบกระเป๋าสําหรับสุภาพสตรี จำนวน 25 แบบ

3.6 การพัฒนาและทดสอบแนวความคิด (Concept development and testing) เมื่อได้แนวความคิดที่ดีและเหมาะสมที่สุดจากขั้นตอนที่สองแล้ว ขั้นต่อไปเป็นการนำแนวความคิดที่ผ่านการคัดเลือกแล้วนั้นมาพัฒนาให้มีความชัดเจนมากขึ้น และนำไปทดสอบกับกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย เพื่อวัดความรู้สึกและการยอมรับในผลิตภัณฑ์ตัวใหม่

3.6.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบผลิตภัณฑ์และงานแฟชั่นนำแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสําหรับสุภาพสตรีให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คัดเลือกแบบและวิเคราะห์ผล โดยคัดเลือกให้เหลือเพียง 10 แบบ

3.6.2 ผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสําหรับสุภาพสตรี จำนวน 10 แบบ

3.6.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อสำรวจความพึงพอใจจากผู้บริโภค ในตลาดนัดสวนจตุจักร กรุงเทพฯ จำนวน 100 คน

3.7 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product development) เมื่อแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กระเป๋าสําหรับสุภาพสตรี ได้ผ่านขั้นตอนต่างๆ มาแล้ว ในขั้นนี้จะเป็นการพัฒนาแนวความคิดให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาโดยพัฒนารูปแบบ ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสําหรับสุภาพสตรี จำนวน 10 แบบ

3.8 การทดสอบตลาด (Market testing) ก่อนที่จะนำผลิตภัณฑ์ออกวางจำหน่าย ควรมีการทดสอบตลาดก่อน โดยอาจจะทำในรูปของการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในขอบเขตที่จำกัด หรือให้ผู้บริโภคทำการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อเป็นการวัดการยอมรับของลูกค้าเป้าหมาย ทำให้ทราบถึงจุดดี จุดด้อยของผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้มากที่สุดโดยนำกระเป๋าสําหรับสุภาพสตรี ออกวางจำหน่ายร่วมกับผลิตภัณฑ์เดิมของกลุ่มเสื้อผ้าชาวม้า

3.9 จัดฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ การทำกระเป๋าสําหรับสุภาพสตรีจากผ้าชาวม้า เป็นเวลา 2 วันให้กลุ่มเสื้อผ้าชาวม้าในภาคกลางจำนวน 5 จังหวัด โดยเลือกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี โดยส่งตัวแทนกลุ่มละ 5 คนรวมเป็นจำนวน 10 คน

3.10 สรุปรวบรวมเอกสารงานวิจัยเพื่อจัดพิมพ์และเผยแพร่ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ประธานและสมาชิกกลุ่มเสื้อผ้าชาวม้า ในชุมชนภาคกลาง แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบผลิตภัณฑ์และแบบสอบถามความพึงพอใจผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ นำมาข้อมูลมาแจกแจงเชิงพรรณนา โดยการหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และนำเสนอเป็นตาราง

3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$)
- 2) ร้อยละ

5. สถานที่ทำการทดลองและหรือเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ จังหวัดปทุมธานี

5.2 กลุ่มเสื้อผ้าชาวม้าในชุมชนภาคกลาง จังหวัดนครปฐม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดลพบุรี และจังหวัดราชบุรี

5.3 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ ใน กรุงเทพฯ และและปริมณฑล

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปและอภิปรายผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประธานและสมาชิกกลุ่มทอผ้าชาวม้า ในชุมชนภาคกลาง ผู้วิจัยนำข้อมูลมา วิเคราะห์เชิงพรรณนาวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าชาวม้าตามอัตลักษณ์ของกลุ่มดังนี้

1. กลุ่มทอผ้าชาวม้าในชุมชนนครปฐม กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้า ที่กระตุกบ้านสะแกราย

กลุ่มคนไทยทรงดำหรือไทยโซ่งหรือลาวโซ่ง ในอดีตได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่ 3 โดยเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่เมืองเพชรบุรีและประมาณ 100 ปีที่ผ่านมาได้ย้ายมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านสะแกรายนี้ โดยหมู่ 9 ทั้งหมดมีเชื้อสาย ไทยทรงดำกว่าร้อยละ 95 ในชีวิตประจำวันการแต่งกายของคนไทยทรงดำมี 2 แบบ คือ เสื้อผ้าสำหรับใส่ ในชีวิตประจำวันและสำหรับใส่ในงานประเพณี งานรื่นเริงต่าง ๆ ที่ยังจำเป็นต้องใช้ผ้านุ่งได้รวมกลุ่มวิสาหกิจขึ้น ปี พ.ศ. 2548 ทอผ้าที่กระตุกขึ้นโดยทอผ้าลายแตงโม ผ้าฝ้าย ผ้าชาวม้า และผ้าไหมผสม ซึ่งเป็นลายผ้านุ่ง การทอผ้าชาวม้าอัตลักษณ์ของชนกลุ่มนี้ ผ้าผืนลายแตงโม

2. กลุ่มทอผ้าชาวม้าในชุมชนพระนครศรีอยุธยา กลุ่มผ้าชาวม้าหนองเครือบุญ

ในสมัยรัชกาลที่ 3 ชาวลาวเวียงได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดใกล้เคียง ครั้นเมื่อเกิดสงครามโลก ทำให้ประชาชนเดือดร้อน ขาดแคลนเครื่องนุ่งห่ม ชาวบ้านจึงคิดวิธีผลิตผ้าขึ้นใช้เอง โดยนำดอกฝ้ายมาปั่นเป็นเส้นด้ายนำมาถักทอเป็นผืนผ้าเรียกชื่อต่างๆตามลักษณะการใช้งาน เช่น ผ้าชิ้น ผ้าห่ม นำผ้ามาดัดเย็บเป็นเครื่องนุ่งห่ม ต่อมามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทอผ้า การทอผ้าด้วยมือมีความสำคัญลดน้อยลง ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าด้วยมือลดน้อยลงไปด้วยและอาจจะสูญหายไปได้ ทางราชการได้เห็นถึงความสำคัญของการทอผ้าด้วยมือ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน และยังเป็นการสร้างงานในท้องถิ่นได้ดีอีกด้วย จึงควรส่งเสริมและอนุรักษ์ อัตลักษณ์ของชนกลุ่มนี้ ผ้าลายน้ำไหล

3. กลุ่มทอผ้าชาวม้าในชุมชนลพบุรี บ้านพวน ผ้าทอมัดหมี่ (กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน)

ผ้าทอมัดหมี่เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอารยธรรมของคนในท้องถิ่นตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันจากบรรพบุรุษชาวไทยพวน ที่อพยพจากแขวงเชียงขวาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาตั้งรกรากในประเทศไทย ที่นำเอาภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่สืบทอดกันมา ชาวบ้านยังใช้ผ้าทอมัดหมี่สำหรับการนุ่งห่มในชีวิตประจำวัน ซึ่งการทอผ้ามัดหมี่แสดงออกถึงเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นของชาวไทยพวนบ้านหมี่ ลวดลายและสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่บนผืนผ้า สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตของชาวบ้าน วัฒนธรรมการแต่งกาย และคตินิยม จึงเป็นเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม รสนิยม และความเป็นตัวตนของท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นตน อัตลักษณ์ของชนกลุ่มนี้ ผ้าชาวม้าลายไส้ปลาไหล

4. กลุ่มทอผ้าชาวม้าในชุมชนราชบุรี ผ้าทอมือบ้านไร่

ผ้าทอบ้านไร่ มีประวัติความเป็นมา ก่อนปีพุทธศักราช 2347 คนไทยเชื้อสายไท-ยวน คนเมืองที่เคยมีความรุ่งเรืองในสมัยที่มีชื่อ โยนกเชียงแสนนคร ที่มีบ้านเรือนอยู่ในเมืองเชียงแสน ปัจจุบัน คือ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ต่อมาในปี พ.ศ. 2347 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โปรดเกล้าฯ ให้กองทัพเมืองหลวง น่าน ลำปาง เชียงใหม่ และเวียงจันทร์ ขับไล่พม่าออกไปจากเมืองเชียงแสน และทำลายเมืองเชียงแสนเสีย และให้ชาวเชียงแสนทั้งหมด แบ่งให้กองทัพทั้งห้าดังกล่าว และ

ติดตามกองทัพหลวงลงมากรุงเทพฯ อีกส่วน จึงได้ตั้งถิ่นฐานที่จังหวัดสระบุรี และกรุงเทพฯ (บางขุนพรหม) ส่วนนี้ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เคลื่อนย้ายมาตั้งที่เมืองราชบุรี โดยการตั้งบ้านเรือนของชาวโยนกเชียงแสนนครนี้ได้นำศิลปะประเพณี วัฒนธรรมการทอผ้า ซึ่งเป็นภูมิปัญญามาสู่ท้องถิ่น หนึ่งในนั้น คือ ผ้าทอบ้านไร่ ซึ่งจากที่เคยมีชื่อเสียงและเลือนหายในอดีต จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน และด้วยความสำคัญที่ต้องการเชิดชูภูมิปัญญาของบรรพชนให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนทั่วไป ของลูกหลานชาวบ้านไร่ จึงมีการฟื้นฟูศิลปะผ้าทอบ้านไร่ โดยมาจากการประชุมตำบลและได้รับงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 จากรัฐบาลขณะนั้น พร้อมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ได้ส่งเสริมและสนับสนุน “ผ้าทอมือบ้านไร่” มาถึงปัจจุบัน

ดังนั้น “กลุ่มส่งเสริมอาชีพผ้าทอมือบ้านไร่” จึงได้จัดตั้งขึ้น พร้อมกับเหตุการณ์ดังกล่าว โดยการรวมกลุ่มเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การฟื้นฟูการผ้าทอบ้านไร่ของชุมชนบ้านไร่ให้มีชื่อเสียงอีกครั้ง และผลิตผ้าทอมือบ้านไร่จำหน่ายทั่วไป มีการบริหารงานของ “ศูนย์ผลิตและจำหน่ายผ้าทอบ้านไร่” ณ บริเวณองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และเพื่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้รับการสนับสนุน จาก อบต.บ้านไร่ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร กลุ่มส่งเสริมอาชีพผ้าทอมือบ้านไร่ ขึ้น โดยมีคณะกรรมการฯ จำนวน 20 ราย ซึ่งปัจจุบันผ้าทอมือบ้านไร่ ได้รับความนิยมในประเทศ โดยผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมนี้ คือ ผ้าผืนทอมือบ้านไร่ ผ้าซิ่น เสื้อผ้าทอสำเร็จรูป ที่มีสีสันสวยงาม สะดุดตา โดยได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมจากกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งได้รับรางวัลการันตีคุณภาพ ได้แก่ คัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP) ได้ 4 ดาว อัตลักษณ์ของชนกลุ่มนี้ ผ้าขาวม้าลายสก็อต

5. ผ้าทอมือ ผ้าขาวม้าร้อยสีบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. 2524 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ได้เปิดสอนการทอผ้าด้วยกี่กระตุกขึ้นที่ตำบลทุ่งสมอ อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี ให้กับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านตำบลทุ่งสมอ และได้จัดกลุ่มทอผ้าทุ่งสมอขึ้น แต่ก็มีประสบปัญหาด้านการจัดการและการตลาด ทำให้กลุ่มทอผ้าทุ่งสมอไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ คุณอารีรัตน์ พุทธิพิฏกุล ซึ่งได้เข้าร่วมอบรมครั้งนั้นด้วย ได้นำปัญหาของกลุ่มทอผ้า ทุ่งสมอเป็นกรณีศึกษา ถึงปัญหาและวิธีการดำเนินการแก้ไข บวกกับความรู้ที่ได้จาก การอบรม มาจัดตั้งกลุ่มทอผ้าหนองขาวขึ้นในกลุ่มสตรีอาสาพัฒนาตำบลหนองขาว นางอารีรัตน์ พุทธิพิฏกุล ประธานกลุ่มผ้าทอมือบ้านหนองขาว ตำบลหนองขาว อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี กล่าวถึงที่มาและจุดเด่นของผ้าขาวม้าร้อยสีของจังหวัดกาญจนบุรี ว่า มีลวดลายที่โดดเด่น สวยงาม สีสันสดใส ไม่ตก ลวดลายผ้าขาวม้าร้อยสีของกลุ่มผ้าทอมือบ้านหนองขาว เป็นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เรียกว่า ลายตาจ๊ก ซึ่งเป็นลายผ้าที่มีขยลายผ้าตลอดพื้น เป็นเอกลักษณ์ของชาวหนองขาว กลุ่มทอผ้าทอมือ กลุ่มผ้าขาวม้าร้อยสี

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีในด้านต่าง
ทั้ง 10 รูปแบบมีผลดังนี้

กระเป๋าสำหรับ สุภาพสตรี	ระดับความพึงพอใจ/เกณฑ์การประเมิน				
	ด้านรูปทรง รูปแบบและ ความ ปราณีต	ด้านความ สวยงามความ น่าสนใจ ลวดลายและ สีสันทัน	เทคนิคการเย็บ และประกอบ รูปทรง	ด้านความพึง พอใจในการ นำไปใช้งาน	ค่าเฉลี่ย
1. 	4.73	4.60	4.55	4.60	4.62
2. 	4.44	4.35	4.55	4.60	4.48
3. 	4.75	4.60	4.52	4.60	4.61
4. 	4.50	4.63	4.45	4.44	4.50
5. 	4.60	4.75	4.52	4.55	4.60

กระเป๋าสำหรับ สุภาพสตรี	ระดับความพึงพอใจ/เกณฑ์การประเมิน				
	ด้านรูปทรง รูปแบบและ ความปราณีต	ด้านความ สวยงามความ น่าสนใจลดตาย และสีสันทน	เทคนิคการเย็บ และประกอบ รูปทรง	ด้านความพึง พอใจในการ นำไปใช้งาน	ค่าเฉลี่ย
6. 	4.64	4.67	4.52	3.58	4.35
7. 	3.64	3.67	3.52	3.58	3.61
8. 	3.64	3.67	3.52	3.58	3.61
9. 	4.75	4.67	4.50	4.58	4.62
10. 	3.64	3.67	3.52	3.58	3.61

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจในด้านต่างๆ ที่มีต่อกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับได้แก่ รูปแบบที่ 1 และ 9 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$) รองลงมาคือรูปแบบที่ 3 ($\bar{x} = 4.61$) และผลการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กลุ่มหนองเครือบุญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และกลุ่มบ้านพวน จังหวัดลพบุรี ระดับความพึงพอใจในด้านต่างๆภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

การอภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความเป็นมา ลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าชาวม้าในชุมชนภาคกลาง เพื่อออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์และ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี

ผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยได้ทราบความเป็นมา ถึงลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าชาวม้าในชุมชนภาคกลาง ทั้ง 5 จังหวัดพบว่ามีความคล้ายคลึงกันเพียงแต่กลุ่มก็จะมี การสร้าง ลวดลายให้มีอัตลักษณ์ของตนเอง จากการศึกษาและออกแบบกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีของผู้วิจัยนั้นเน้นเรื่อง การสร้าง มูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ให้กับผ้าชาวม้าของชุมชนภาคกลาง และได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี ให้กับกลุ่มทอผ้าชาวม้าในชุมชนพระนครศรีอยุธยา กลุ่มผ้าชาวม้าหนองเรือบุญ จำนวน 5 ท่าน และกลุ่มวนิดา บ้านพวน ผ้าทอมัดหมี่ (กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน) จังหวัดลพบุรี จำนวน 5 ท่าน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสพิมพ์ วังเย็น 2556.เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าชาวม้าโดยใช้แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นกับแนวคิดการออกแบบแฟชั่นเพื่อพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน อำเภอมโนรนิวาส จังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมแนวคิดในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าชาวม้าในการพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าชาวม้าโดยใช้แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับแนวคิดการออกแบบแฟชั่น และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าจากผ้าชาวม้าสู่ชุมชน อำเภอมโนรนิวาส จังหวัดสกลนคร โดยมีจุดมุ่งหมายสามประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าชาวม้าในรูปแบบเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชน ประเด็นที่ 2 การต่อยอดองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มชุมชน และสร้างมาตรฐานให้กับสินค้ารวมถึงการเพิ่มกลุ่มเป้าหมายในการบริโภค ประเด็นที่ 3 ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในการออกแบบผลิตภัณฑ์ การสร้างสรรค์เชิงพาณิชย์ และสร้างอัตลักษณ์ให้กับชุมชน เพื่อการพัฒนาศักยภาพและอาชีพอย่างยั่งยืนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าชาวม้าอำเภอมโนรนิวาส จังหวัดสกลนคร

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภคที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจ ต่อกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ควรมีการทดลองใช้วัสดุหนังสีอื่น ๆ ที่สดใสบ้าง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาเทคนิคการทำเย็บประกอบกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี ด้วยเทคนิคอื่นๆและเลือกใช้วัสดุอื่นที่มีในท้องถิ่นนำมาผสมผสานกับแผ่นหนัง เพื่อการพัฒนารูปแบบต่อไป

2.2 ควรนำรูปแบบเทคนิคการทำเย็บประกอบกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีไปฝึกอบรมแก่ผู้สนใจเพื่อสร้างอาชีพในชุมชนของตนเองต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการทอผ้าชาวม้ากับเส้นใยธรรมชาติเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จรัสพิมพ์ วังเย็น. 2556. การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าขาวม้าโดยใช้แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นกับแนวคิด การออกแบบแฟชั่นเพื่อพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน อำเภอวนรรนิวาส จังหวัด. รายงานการวิจัย. คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ประภาศรี โพธิ์ทอง. 2548. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าหนังและบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มสตรีผลิตกระเป๋าหัตถกรรมหนังแท้ จังหวัดปทุมธานี. รายงานการวิจัย. คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธีระชัย สุขสด. 2544. การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นวลน้อย บุญวงศ์. 2542. หลักการออกแบบ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสพ ลีเหมือดภัย. 2544. เครื่องหนังพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิรัช สุดสังข์. 2543. การออกแบบอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

กระเป๋าทรงกลมสำหรับสะพายไหล่

กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยมสำหรับสะพายไหล่

กระเป๋าทรงมัลสำหรับสะพายไหล่และคล้องมือ

กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยมสำหรับใส่คอมพิวเตอร์

กระเป๋าทรงมัลสำหรับคล้องไหล่

กระเป๋าทรงถังสำหรับถือ

กระเป๋าทรงมัลสำหรับสะพายหลัง

ภาพที่ 1 แบบร่างกระเป๋าผ้าขาวม้าตกแต่งด้วยหนัง

กระเป๋าทรงมัลสำหรับสะพายไหล่ลายน้ำไหล และกระเป๋าทรงเหลี่ยมสำหรับสะพายไหล่ลายแดงโม

กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยมสำหรับใส่คอมพิวเตอร์ผ้าขาวม้าลายสก็อต

ภาพที่ 2 กระเป๋าผ้าขาวม้าตกแต่งด้วยหนัง

ภาพที่ 3 การลงพื้นที่ฝึกอบรมให้กลุ่มทอผ้าชาวม้า